

Izhaja vsako soboto in je za naročnike „Našega Lista“ v kamniškem okraju brezplačen.

Kamničan

Oglasi se računajo tristorpna petit-vrsta po 10 v. za enkrat, za večkratno objavljenje po dogovoru.

Kamniška Bistrica in nje uprava.

(Nadaljevanje.)

Vsa navedena dejstva govore proti plavbi in konečno bi bilo še nekaj družega upoštevati, kar je pri plavbi velike važnosti in mnogokrat naravnost odločujoče upliva pri njej.

Upoštevati se mora vremenske odnošaje, ravnotako v zvezi s temi vodne odnošaje. Znano je, da je naša Bistrica precej nestanovitna glede na njeno vodno množino. Ako poleti delj časa ne dežuje, se dokaj vode pogubi v peščenih tleh, istotako pa tudi izvirek sam ni tako močan kakor sicer. Mnogokrat smo čuli tarnati naše nadgozdarje, da jim primanjkuje vode za plavbo in kdor opazuje strugo naše Bistrice v vročem poletenskem času, našel jo bo v Kamniku mnogokrat naravnost suho. Res je sicer, da se vode več pogubi, čimdaljši je njen tek, ker razun Nevljice ne dobi precej daleč nobenega vpoštevanja vrednega pritoka.

Voda pa v deževnem času tudi zelo hitro naraste, kar je samoobsebi umevno, saj teče Bistrica med samimi hribi, raz katerih dero v deževnem času hudourniki. Plavba je torej tudi v takih slučajih jako otežkočena in na mnogih krajih silno nevarna.

Pri moderni uredbi se vsi taki slučajji z lahkoto premagajo. Recimo, da bi imeli električno napravo, morda v Stahovici, kjer je najpripravnejši prostor za njo. Struga bi se uredila ondi lahko tako, da se v poletenskem času, ko primanjkuje vode, vlovi s primerno uredbo vsa voda, ki bi bila tudi v najslabšem slučaju dovolj močna goniti potrebne stroje za električno napravo. Pri sedanjem nereguliranem teku se seveda še tista pogubi, tako da je na nekaterih krajih struga popolnoma suha. Na takih krajih bi bilo sedaj potreba prenašati do tja naplavljeni les dalje do struge, kjer se zopet voda v ožji strugi pojavi.

Še lažje se pri moderno urejeni regulaciji ubrani preveliki vodi, tako da bi to recimo pri električni napravi sploh ne bilo upoštevati.

Električna naprava, kakor je bila Kamničanom že na ponudbo pod tako ugodnimi pogoji, da ugodnejših ni mogoče pričakovati, bi bila za Kamnik in celo okolico proti Bistrici velikega pomena, o čemer bomo morda pozneje še enkrat spregovorili.

Prej ali slej bo gotovo prišlo do tega, da se bo morala struga Bistrice regulirati. Ravno zaradi regu-

lacije, ki se je morala dosedaj že izvršiti, se je moral prostor za naplavljeni les preložiti iz obližja našega mesta v Stahovico. Regulacija se je toraj že pričela, ali je pa morda tudi že končana? Mi tega ne verujemo. V doglednem času morala se bo regulacija nadaljevati in če bodo korporacijski upravičenci svojo stoletja staro pravdo do plavbe še dalje branili, morali bodo za drag denar prestaviti prostor za naplavljeni les še za nekoliko kilometrov dalje proti izvirku Bistrice. — Ali kaj, naj stane kar hoče, da le svojo pravico do plavbe varujemo. Kaj to dé, če zatožarim vse posestvo, da le moja obvelja, to je vsakdanji izrek ošabnežev! Če je pa to razsodnega moža vredno, je pa drugo vprašanje, saj se je že premnogokrat zgodilo, da je tak domišljav človek zatožaril celo svoje posestvo, konečno je pa le pravdo izgubil. Kaj velja, če bi se ravnotako zgodilo tudi korporacijskim upravičencem.

(Dalje prihodnjič.)

Osobna vest. Vladni tajnik gosp. baron Schöberger, dosedanji vodja našega okrajnega glavarstva je bil imenovan s 1. oktobrom za okrajnega glavarja in je premeščen kot tak v Kočevje. Za vodjo tukajšnjega okrajnega glavarstva pa je imenovan vladni tajnik gosp. Ivan Kresse, kočevski rojak.

Iz meščanskih krogov se nam piše: Naše mesto in njega okolica je gotovo popolnoma nemška pokrajina. Tako bi sodil človek, ki je videl na občinski deski samonemški razglas tukajšnje c. in kr. vojaške praharne. Pravijo, da so vojaški krogi strogo enakopravni in pravični vsakemu narodu; kakor pa kažejo dejstva, je ravno narobe resnica. Kjer se gre zato, da se varuje nemško lice, ondi se vojaški krogi seveda skrbno trudijo ugoditine mškim težnjam. A vse kaj družega pa je, ako je potreba nam Slovencem skazati nekoliko pravičnosti, takrat se pa pokaže tista hvalisana nepristranost. Ali so pa morda ti razglasi namenjeni le tistim par Nemcem in ne 99 % prebivalstva? Morda bi bilo umestno, da bi župantsvo take razglase, ki so pisani izključno v nemškem jeziku, enostavno zavrnilo. V kakem nemškem mestu bi se v enakih slučajih gotovo tako postopalo, zakaj bi i mi ne zavzemali ravno tega stališča?

Obrtno-nadaljevalna šola v Kamniku. Z mesecem oktobrom se je zopet pričel pouk na obrtno-nadaljevalni šoli. Obiskuje jo 56 učencev v vseh od-

delkih. Učne ure so vsako nedeljo od 8. do 12. ure dopoldne, vsak ponedeljek in torek pa od 6. do 8. ure zvečer. Vsi obrtni učenci so dolžni obiskovati redno to šolo, mojstri jim morajo dati v ta namen proste ure, ki so določene za šolo, paziti morajo pa tudi na to, da učenci res obiskujejo šolo, ne pa da bi morda v dotičnih urah kje drugje hodili. Vsak mojster bo gotovo radevolje ustregel tej zahtevi, saj mora vendar vsakdo pritrčiti, da je obrtno-nadaljevalna šola zelo potrebna. V pripravljalni tečaj pride mnogo učencev, ki skoraj ne znajo več čitati. Tak učenec gotovo ne bo nikdar dober pomočnik, kaj pa šele če bi hotel postati samostojen mojster. Pouk je posvečen edino le temu, kar bo učenec rabil pozneje kot obrtnik, n. pr. računstvo, obrtno spisje. Posebna pozornost pa je obrnjena na risanje, katero potrebuje vsak obrtnik, ta v večji, drugi zopet manjši meri. Sploh je pa vsak obrtnik vezan izobraziti se kolikor mogoče, kajti le izobražen obrtnik more biti kos konkurenci, ki jo imamo na vseh poljih preveč.

Več luči. Naša mestna uprava ima baje že od pamtiveka navado ravnati se po pratiki. Res. Ako je predpisana v pratiki nočna razsvetljava v podobi mlade, stare ali polne lune, potem je prav gotovo, da tisti večer ne bo nobena javna luč gorela. Ne ozira se na to, ali izhaja mesec pozno po noči, ali je morda noč oblačna, tako da smo navzlic predpisani polni luni prebivalci v egiptovski temi. Da, celo na večer po semnju, ko je na javnih prostorih, ulicah in tik ob njih polno kramarskih staj, morda nekaj tudi že podrtilih, da lesovje brezbrizno šetajočega človeka prijazno dregne v rebra ali obraz, opominjajoč ga, da je previdnost mati vseh čednosti, tudi ob takih večerih se mnogo preveč štedi pri razsvetljavi, ako kaže v pratiki „fantovsko solnce“. Prosimo, da slavna mestna uprava preskrbi, da se ob takih večerih vseeno prižgo javne luči, vsaj kar je najpotrebnejših in te bi bile: na križpotu pri Rodetu, na klancu pri Kemperlu in pri Čitalnici, pri Fischerjevem hotelu in morda na ovinku na Grabnu pri Pohlinovi žagi, to bi bilo pet borih svetilk, ki bi proračuna gotovo ne obremenile za bogzna kako svoto. Če se je do danes tako prakticiralo, naj bi se vprihodnje drugače.

Javne ure v Kamniku, namreč zanesljive, bi bile jako potrebne. Ure po cerkvenih stolpih so že v takem neredu, da človeka le motijo in bi bilo bolje, da bi jih sploh ne bilo. Nekdo, ki ne pozna teh muhastih ur, se nam je pritožil, da je vsled netočnosti teh javnih naprav imel že večkrat sitne neprilike in se mu je tudi že pripetilo, da je „lukamatija“ brez njega odpihal proti Ljubljani. Največ je bilo zaupati uri na Žalah, a par tednov se tudi ta ne oglasi več, na samostanskem zvoniku ima ura tudi vedno svoje muhe. Ali bi temu ne bilo mogoče odpomoči, saj imamo vendar v našem mestu izurjene urarje, ki bi jim zapisali pravi „recept“, da bi ne štrajkale več.

Cesarjev god se je praznoval v našem mestu kakor običajno vsako leto. Mestna godba je priredila

na predvečer podoknico g. okr. glavarju, za tem pa mirozov po mestu. Zgodaj v jutro je priredila budnico, ob 9. pa spremila Veteransko društvo v cerkev k cesarski maši. — Poleti jo skoro ni bilo slišati, no, morda se bo godba na zimo poboljšala. — Na nekaterih krajih so razobesili cesarske zastave.

Gorelo je v ponedeljek 1. t. m. v Zaborštu pri posestniku Matevžu Ložar. Pogorel mu je kozolec (s „toplerjem“ vred), na katerem je bilo mnogo sena. Požarna bramba iz Dola je bila takoj na licu mesta ter ogenj omejila. Obvarovalo se je tudi precej sena. V nevarnosti pa je bil ravno tisti sosed, ki je vedno čez požarno brambo zabavljal. Sedaj se je nadjati, da ji bo hvaležen.

Javna ljudska knjižnica v Kamniku. Piše se nam: Cenjeni meščani! Bližajo se dolgočasni zimski večeri, ko človek ne ve, kako bi se kratkočasil. Najboljša, najkoristnejša in najcenejša zabava pa je dobra zanimiva knjiga. Preje so prebirale gospe in gospodične nemške klasike ali pa „šund“ romane, no sedaj pa le v kot s temi knjigami. Kamniška ljudska knjižnica ima nad tristo najboljših slovenskih knjig bodisi zabavne ali poučne vsebine. Zatorej Kamničani, pohajajte prav pogosto v knjižnico, kjer lahko dobite knjig, pri katerih se boste najboljše zabavali.

Za javno ljudsko knjižnico. Nekdo, ki ni bil sprejet v društvo „Kamnik“, nam je poslal za „Ljudsko knjižnico“ 10 kron. — Več knjig sta darovala gospodična Marija Medved, bivajoča sedaj v Gorici, in g. Fran Stele v Kamniku. Vsem srčna hvala!

LISTEK.

Žganje.

Tovarnar Grünwalder, visok in širokopleč mož, prekanjenega obraza, ustavi svoj voz pred pristavo matere Dolinarice. Čvrsto priveže svojega konja pri podboju in stopi na dvorišče. Poleg njegove tovarne so bila namreč posestvasosedo Dolinarice in dolgo gaje že mikalo po njih. Gotovo dvajsetkrat je skušal kupiti jih, ker bi jih potreboval za razširjenje svoje tovarne, v kateri je izdeloval v velikem obsegu slamnike in bi na tako še ložje uničil domače izdelovalce. Mati Dolinarica se je pa vedno trdovratno protivila.

„Tu sem rojena, tu hočem umreti“ dejala je

Našel jo je pred vrati, ko je lupila krompir. Dva-
insedemdesetletna starka je bila velega, zgubančenega obraza, a še vedno neupešljiva kakor mlado dekle.

Grünwalder jo prijateljsko potaplja po plečih in sede nato poleg nje na podnožnik:

„No mati, kako je kaj z zdravjem, še vedno čili?“

„Ne ravno preslabo, in vi?“

„Ej, ej, malo trgalo me je, in če bi pa šlo seve še precej povoljno.“

„Nu, prav, prav tako.“

In dalje ni rekla ničesar. Grünwalder pa jo je motril, kako izvršuje svoje delo. Njeni sključeni, protinasti prsti, trdi kakor račje ščipavke so liki klešče jemali sivkaste gomoljke iz košare ter jih spretno sukajoč, odstranjevali olupke v dolgih trakih pod ostrino starega noža.

Vidi se, da je Grünwalder v zadregi, da mu beseda zastaja in da mu tesno prihaja, imajoč nekaj na jeziku, kar pa noče ven.

Končno se odloči.

„Povejte vendar, mati Dolinarica . . .“

„S čim vam morem postreči?“

„Vaše pristave še vedno nočete prodati?“

„Tega pa ne. Nikar ne računajte na to. Kar je rečeno, je rečeno. Tega ni treba več v misel jemati.“

„Hočem vam postaviti pogoje, da bo kupčija za oba prav.“

„In to je?“

„No, poslušajte. Vi mi jo prodaste in vendar si jo pridržite. Ali me razumete? No, ubogajte me!“

Starka preneha lupiti krompir in izpod golih trepalnic živo in ostro pogleda tovarnarja.

On zopet povzame:

„Da vam pojasnim. Dajal vam bodem vsak mesec stopetdeset kron. Razumete? Vsak mesec vam prinesem semle petnajst desetskronskih cekinov. In potem ostane vse tako kakor je, prav tako. Vi ostanete tu, se vam ni treba prav nič brigati zame in mi ničesar ne dolgujete. Prejemali boste samo moj denar. Ali vam je prav?“

Veselo in zadovoljno jo pogleda.

Starka ga nezaupno meri z očmi in išče zanjke.

„To bo zame. A vi, kaj pa imate vi od moje pristave?“

„Čez to si vam ni treba delati nobenih skrbi. Vi ostanete tu, dokler vas ljubi Bog pusti pri življenju. Samo pri notarju mi pripravite malo pisanja, katero potem meni pride v roke. Otrok nimate prav nič, samo nečake, kateri vas nič več ne brigajo. Ali vam je prav? Vi si pridržujete svojo posestvo, dokler ste živi in jaz vam dajem mesečno desetkronske cekine. To je čist dobiček za vas.“

(Dalje prihodnjič.)

Kupujem za tvrdko **lv. Knez**
fižol, oves, različna
žita v vsaki množini in plačujem po **naj-**
višjih cenah.

Jos. Jezernik
Stob pri Domžalah.

= Velika zaloga vsakovrstne
opeke (falz-cegla)
iz raznih velikih tovarn
pri Fran Pečniku v Domžalah.

Postrežba točna. Cene nizke.

Javna ljudska knjižnica.

Naša Narodna Čitalnica je spremenila svojo knjižnico v javno ljudsko. Ta **knjižnica je odprta vsako nedeljo od 9. do 10. ure dopoldne in vsak četrtek od 1. do 2. ure popoldne.** Med temi urami izposojujejo se knjige vsakemu, kdor jih zahteva, vendar se pa mora dotični podvreči določbam in z lastno-ročnim podpisom potrditi, da je prečital pravila, ki so tiskana na vsaki izkaznici. Širšemu občinstvu jih podajemo tukaj:

Knjige se izposojujejo le na izkaznice, ki se dobe pri knjižničarju po 10 vin. Na eno izkaznico se posodi ena, na dve tri knjige naenkrat. Za vsako izposojeno knjigo je plačati 4 vin. Nabrani denar se porabi za nakup in vezavo novih knjig. Čitalniški udje so pristojbin prosti. Želeti pa je, da tudi oni prispevajo, da se more knjižnica čim preje izpolniti. Kdor izkaznico izgubi, ne more več na njo zahtevati knjig. **Knjige se izposojujejo za 14 dni.** Ta rok knjižničar lahko podaljša, ako se čitalec prej pri njem

oglasi. Če sicer tekom tega časa ne vrne izposojenih si knjig, ga opomni knjižničar na dolžnost po dopisnici, ali pa po odposlaneu. Kdor teden na to še ni vrnil knjige, se lahko toži. Izposojevalec se zaveže plačati vse stroške ter povrniti polno ceno novih knjig. Tudi jamči, da povrne škodo izgubljenih in pokvarjenih knjig. Vsled tega naj skrbno ravna s knjigami, naj ne piše po njih, jih ne maže in tudi drugim ne izposojuje.

Izbornno vležano pivo v
sodčkih in steklenicah

priporoča

pivovarna Julij Stare
v Mengšu. || Vsa naročila se
točno izvršujejo.

Tovarna kisa

Marija Stare v Kamniku.

Priznано izboren kis (jesih)
se vsakemu trgovcu in gospo-
dinji najtopleje priporoča. =

Vizitnice

Pisemski papir

in kuverte s firmo

Trgovske račune

priporoča

Tiskarna A. Slatnar v Kamniku

Špecerijsko blago

po nizki ceni

Moko in razno žito

na debelo in drobno

priporoča

KAROL KUMMER

trgovec na Grabnu.

Trgovina s špecerij-
skim blagom

E. HAJEK

Kamnik, Glavni trg 23
priporoča vsaki dan sveže kuhano

šunko,

čajno maslo (Teebutter),
delikatese sploh in vse
vrste mineralne vode.

Stanje hran. vlog:
nad
1,450.000 K

Mestna hranilnica v Kamniku

Rezervni zaklad:
nad
25.000 K

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4%
ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu.

Rentni davek plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina kamniška z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Hranilnica sprejema tudi hranilne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se pri tem obrestovanje prekinilo.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštne hranilnice račun št. 856.422.

Posojila se dajejo na zemljišča na 5% obresti in na amortizovanje v 36 letni ali krajši dobi, tako da poplača dolžnik posojilo 100 K v teku 36 let popolnoma, ako plačuje hranilnici vsakega pol leta z obrestmi vred 3 K.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.